

0

TERMÍN: 24.08.2024

xx37894xx
Recenzia B
Andrej Havetta
Andrej.Havetta@mhsr.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Andrej Havetta**NÁZOV MATERIÁLU: **Revízia výdavkov a príjmov v sektore energetiky**TYP VÝSTUPU*[1]: **analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **MF SR - Útvar hodnoty za peniaze**AUTORI/KY: **Ján Mykhalchyk Hradický, Valentín Lužák, Patrik Pružinský, Emma Paulínyová, Róbert Sabovčík a Martin Šinka pod vedením Martina Haluša**

SPOLUAUTORI/KY: MF SR - Inštitút finančnej politiky - Kristián Rigasz ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Str. 11, ods. 2	Odporúčam upresniť dôvod rozdielnych čísiel výdavkov samospráv a ústredných orgánov štátnej správy na energie medzi daným odstavcom a nasledujúcou kapitolou.	Na str. 12, ods. 1 sa píše: „Výdavky samospráv a ústredných orgánov štátnej správy na energie dosiahli v roku 2021 približne 414 mil. Eur.“ Odsek 2 na str. 11 hovorí o ročných výdavkoch 640 mil. €, čo	Pripomienka akceptovaná: Zmenené číslo v zhrnutí 640 mil. bol údaj za rok 2022, kedy boli výdavky mimoriadne vysoké. Údaj nahradený rokom 2021.

			je mierne mäťúce. Odporúčam niekde v texte upresniť, či teda v roku 2021 boli výdavky podpriemerné alebo čím je spôsobený tento rozdiel.	
2	Str. 14, tabuľka 3	Odporúčam popísať dôvod vysokého rozdielu jednotkovej ceny medzi MK SR a ostatnými sledovanými.	Ak je to možné a známe, pre čitateľa by mohlo byť zaujímavé aspoň približné popísanie veľkého cenového rozdielu obstarávania MK SR a ostatnými, rovnako ako je popísané obstarávanie MV SR.	Pripomienka čiastočne akceptovaná: Doplnené pri obstarávaní plynu, pri elektrine nie je možné dohľadať jednoznačný dôvod okrem dlhej zmluvnej doby a nízkeho počtu uchádzačov.
3	Str. 21, ods. 3	Aký je potenciálny dodatočný príjem do štátneho rozpočtu pri presunutí poplatku pre ÚRSO na jednotku spotrebovanej energie?	Ak by sa v prípade premietnutia nákladov ÚRSO do koncových cien energií aj na túto položku vzťahovala DPH, prinieslo by to dodatočné príjmy do štátneho rozpočtu. Pokiaľ by výška týchto dodatočných príjmov bola relevantná, tak by bolo vhodné ju zmieniť v texte.	Pripomienka akceptovaná: Doplnený odsek na konci kapitoly a upravené odhady úspor v relevantných textoch a tabuľkách v ostatných častiach materiálu.
4	Str. 25, ods. 4	Odporúčam bližšie popísať možné dôsledky presunutia financovania radiačnej ochrany na subjekty, ktoré ju dnes nefinancujú.	Z dôvodu presunutia nákladov na subjekty, ktoré ich doteraz nehradili (ako medicínske zariadenia) by bolo vhodné možno v krátkosti popísať, či by to tieto subjekty nemohli následne preniesť na koncových spotrebiteľov – pacientov, alebo iné očakávateľné dôsledky.	Pripomienka čiastočne akceptovaná: Doplnené vysvetlenie o financovaní len z poplatkov od jadrových zariadení. Kapitola navrhuje financovanie zabezpečiť len od

				prevádzkovateľov jadrových zariadení a teda nepredpokladá vplyv na iné subjekty. Keďže revízia navrhuje zrušiť daň za umiestnenie jadrového zariadenia vo výške 3,8 mil. eur ročne, súhrnne by tieto opatrenia mali na prevádzkovateľov jadrových zariadení neutrálny alebo pozitívny finančný vplyv.
5	Str. 26, ods. 1	Prognózovaný rok 2137 je dosť zaujímavý, ak je známy dôvod prognózovania do tohoto konkrétneho roku, mohlo by byť zaujímavé to popísať v metodike.		Pripomienka akceptovaná: Doplnené do poznámky.
6	Str. 26, ods. 3	V súčasnosti je v prevádzke už aj EMO 3.	Keďže v súčasnosti je v plnej prevádzke už blok EMO3, bolo by vhodné doplniť, že platcom je prevádzkovateľ zariadení MO 1,2 a 3.	Pripomienka akceptovaná: Doplnené.
7	Str. 31, ods. 2	Odporúčam spomenúť aj možné náklady na menšie jadrové zdroje (SMRs)	V rámci prípravy aktualizácie INEKP boli modelované aj scenáre výroby elektriny z malých modulárnych reaktorov, pričom by išlo o elektrinu vyrobenú navyše k novému veľkému jadrovému zdroju,	Pripomienka čiastočne akceptovaná: SMRs spomenuté v boxe. Keďže vzhľadom na absentujúce skúsenosti s výstavbou a

			<p>spomenutému aj v texte. Pokiaľ bude politická vôľa a dospeje technológia, je možné, že aj príprava týchto zdrojov bude predstavovať ďalšie náklady pre štátny rozpočet, aj keď práve z dôvodu technologických neistôt nie je momentálne na 100 % možné predpokladať v ktorom roku. Odporúčam spomenúť aj túto možnosť.</p>	<p>komerčnou prevádzkou SMRs je náročné ponúknuť relevantné porovnanie s veľkými jadrovými blokmi, kapitola sa SMRs hlbšie nevenuje.</p>
8	Str. 35, ods. 5	<p>Odporúčam doplniť porovnanie výšky poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy v SR a ostatných sledovaných krajinách.</p>	<p>Napriek tomu, že poplatok za udržiavanie núdzových zásob ropy, ktorý vstupuje do koncovej ceny pohonných hmôt je popísaný v inej kapitole, mohlo by byť zaujímavé ho mať viditeľný v kapitole spolu s povinnou odplatom, aby si čitateľ vedel porovnať výšku oboch položiek v SR a iných vybraných krajinách a vedel posúdiť, či máme vysoké obe, alebo sa ich výšky kompenzujú. Pridanie by bolo možné aj do tabuľky 29 v prílohe 6.</p>	<p>Pripomienka neakceptovaná: Na Slovensku existuje len odplata do EOSA, v kapitole o zásobách plynu označované ako poplatky pre lepšiu zrozumiteľnosť textu. Poplatky za plyn má len menšia časť krajín, zahŕňať ich do tabuľky v prílohe by malo nízku informačnú hodnotu a zhoršilo by čitateľnosť.</p>
9	Str. 39, kapitola	<p>Odporúčam doplniť odhad potenciálu opatrenia v budúcnosti, napr. do roku 2030.</p>	<p>Podľa prognózovaných scenárov v INEKP nastane do budúcnosti istá percentuálna zmena v spotrebách elektrickej energie (ktorá sa má zvýšiť) aj zemného plynu. Napríklad zvýšenie počtu elektrických vozidiel, ktoré by sa z väčšej časti nabíjali</p>	<p>Pripomienka čiastočne akceptovaná: Pridaný odsek opierajúci sa o zmenu štruktúry spotreby podľa modelovania NECP. Vplyv na výnosy by mal byť</p>

			v domácnostiach, kde dnes neplatia spotrebnú daň z elektrickej energie. Z tohoto dôvodu odporúčam do kapitoly pridať aspoň rámcový odhad dopadu zmien spotrebných daní aj so započítaním budúcich zmien spotreby, napr. do roku 2030 alebo ďalej.	neutrálny, bude závisieť od predaných záruk pôvodu OZE.
10	Str. 47, box 9	Odporúčam doplniť zvýšenie fiškálnych príjmov na spotrebnej dani z elektriny z nabíjania elektrických vozidiel.	Pokiaľ by sa naplnilo odporúčanie odstránenia výnimky na spotrebnú daň z elektrickej energie pre domácnosti, pokles daňových príjmov v dôsledku rastu alternatívnej mobility by mohol byť do istej miery kompenzovaný spotrebnými daňami z nabíjania elektromobilov v domácnostiach. Odporúčam doplniť aj toto číslo možného navýšenia príjmov.	Pripomienka čiastočne akceptovaná: Elektromobilita pridaná ako súčasť odseku o zmene štruktúry spotreby.
11	Manažérske zhrnutie	Rovnako ako je v zhrnutí sčítaná celková výška vplyvov navrhovaných opatrení na štátny rozpočet, bolo by vhodné pridať aj sčítanie celkovej výšky vplyvov navrhovaných opatrení na koncové ceny elektrickej energie, zemného plynu a pod. pre koncových spotrebiteľov.	Keďže viaceré navrhované opatrenia by priniesli nejakú úroveň navýšenia koncovej ceny či už elektrickej energie, zemného plynu a pod., pre čitateľa by mohlo byť zaujímavé vidieť sčítané navýšenia, pre porovnanie fiškálnych vplyvov a vplyvov na napr. domácnosti.	Pripomienka akceptovaná: Do podkapitoly zhrnutia pridaná tabuľka s vplyvom na ceny elektriny a plynu.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Analýza je zameraná na revíziu príjmov a výdavkov v sektore energetiky, ktorá je najmä v súvislosti s potrebou budúcich štrukturálnych zmien v sektore súvisiacich s dekarbonizáciou slovenského hospodárstva veľmi dôležitá a potrebná. Prináša obsiahly a podrobný prehľad súčasného stavu príjmov a výdavkov v sektore energetiky a navrhuje potrebné a dátami podložené zmeny pri neefektívne fungujúcich položkách. Pri každom odporúčaní taktiež prináša presné a podrobné vyčíslenie pozitívnych dôsledkov na štátny rozpočet a taktiež možných negatívnych dôsledkov, čím prináša pre tvorcov politik široký záber použiteľných systémových opatrení s popisom toho, čo spôsobia. Prednosťou materiálu je taktiež použitie zaujímavých štatistických metód, ako je Kruskal-Wallis test pri analýze vzťahu medzi verejne obstarávaným objemom energií a ich cenou, ktorý prináša do problematiky nový pohľad. Vysporiadanie sa s pripomienkami je v poriadku.

OMK odporúčam materiál schváliť.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.